

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Освітня програма **Міжнародні економічні відносини**

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

(за спеціалізацією)

Предметна спеціальність **С 1.09 Міжнародні економічні відносини**

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Освітній рівень **Магістр**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” серпня 2025р.

Завідувачка кафедри

проф. Л. І. Михайлиши

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аналіз і прогнозування зовнішньої політики
Викладач (-і)	Дерев'яно Сергій Миронович, доктор політичних наук, професор
Контактний телефон викладача	+380960174820
E-mail викладача	serhii.derevianko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/1c7572e9d5fa8b841ed8
Консультації	онлайн, згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики» спрямована на системне вивчення аналізу і прогнозування зовнішньої політики як самостійної прикладної науки, навчальної дисципліни й сфери професійної діяльності. Ключовими проблемами курсу є аналіз особливостей і технологій прийняття та впровадження рішень у сфері зовнішньої політики; становлення та функціонування аналітико-прогностичних структур; теоретико-методологічні і методичні основи політичного аналізу та прогнозування; типологія та модельний аналіз зовнішньої політики; оволодіння навичками аналітико-прогностичної діяльності, методики створення аналітичних і прогностичних документів.	
Пререквізити вивчення дисципліни	
Для ефективного засвоєння навчальної дисципліни «Аналіз і прогнозування зовнішньої політики» здобувачами, попередньо, вивчаються такі освітні компоненти: «Методика та організація наукових досліджень», «Економіка євро регіонів та євро регіональне співробітництво в Україні», «Моделі і стратегії соціально-економічного розвитку сучасних країн».	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета: отримання здобувачами знань про основні сучасні підходи до сутності аналізу та прогнозування зовнішньополітичних подій, явищ і процесів, міжнародних економічних відносин, їх теоретичних і концептуальних засад; Цілі: оволодіння базовими навичками, прийомами й технологіями наукового та прикладного дослідження стану і перспектив зовнішньополітичного процесу; формування навичок аналізу і прогнозування за допомогою широкого арсеналу дослідницького інструментарію; апробація методики створення інформаційно-аналітичних документів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	

Фахові компетентності:

СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

СК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК 10. Здатність використовувати професійно-профільовані знання для аналізу, оцінки, представлення і відстоювання економічних інтересів суб'єктів МЕВ України, в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів, проводити комплексні науково-прикладні дослідження.

Результати навчання:

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	ДФН	ЗФН
лекції	10	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20	6
самостійна робота	60	80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	D3 Менеджмент	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінарські заняття	сам. роб.	лекції	семінарські заняття	сам. роб.

Змістовий модуль № 1. Аналіз зовнішньої політики

Тема 1. Зовнішня політика держави: поняття, принципи формування та реалізації.	1		2			2

Тема 2. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики як сфера практичної діяльності та наукових досліджень.	1		6			8
Тема 3. Прийняття рішень у зовнішній політиці: специфіка та моделі.	2		2			4
Тема 4. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату зарубіжних країн.		4	6			8
Тема 5. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин.		2	6			8
Тема 6. Стратегічний аналіз: концептуальні та функціональні особливості		2	6			6
Тема 7. Методи аналізу зовнішньої політики.		2	6		2	10
Тема 8. Основні аналітичні документи в галузі міжнародних відносин та методика їх складання	2		2	2		6
Змістовий модуль № 2. Прогнозування зовнішньої політики						
Прогнозування у сфері зовнішньої політики : сутність, основні категорії, види та інструменти	2	2	6	2		8
Використання моделювання в дослідженні зовнішньополітичних проблем	2	2	6			6
Методика здійснення прогностичного проекту		3	4		2	6
Презентація аналітичних записок з теми наукового дослідження (магістерської роботи)		3	8		2	8
ЗАГАЛОМ:	10	20	60	4	6	80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти включає поточний, модульний та семестровий контролю знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та контролю самостійної роботи студентів у вигляді теоретичних співбесід, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, у вигляді тестування за основними розділами курсу. Семестровий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення дисципліни у формі залікової підсумкової контрольної роботи (підсумкового контрольного тестування). Всі види робіт здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою. <u>Розподіл балів з вивчення навчальної дисципліни:</u> Поточний контроль: роботи, винесені на семінарські/практичні заняття – 40 балів (ПК = середньоарифметичне значення вибраних оцінок у 100-бальній шкалі * 0,4); Модульний контроль: контроль самостійної роботи (захист результатів виконання практичних робіт – 30 балів (МК = середньоарифметичне значення вибраних оцінок у 100-бальній шкалі * 0,3); Семестровий контроль: залікова контрольна робота (тестування) – 30 балів (оцінка у 100-бальній шкалі * 0,3). <u>Підсумкова оцінка:</u> ПК+МК+СК ≤100 Підсумкова оцінка з дисципліни у 100-бальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS за схемами:		
	університетська	національна	шкала ECTS
	90-100	Зараховано	A
	80-89		B
	70-79		C
	60-69		D
	50-59		E
	26-49	Незараховано	FX
	1-25		F
Семінарські заняття	Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (Редакція 3) (наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 9) (наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 03 липня 2025 р. № 572) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: - «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок (виставляється бал в університетській шкалі 90-100 балів);		

	- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу. (виставляється бал в університетській шкалі 70-89 балів); - «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. (виставляється бал в університетській шкалі 50-69 балів); «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. (виставляється бал в університетській шкалі 0-49 балів).
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язковим є відвідування більш 50% занять, участь в обговореннях та виконання завдань самостійної роботи (тестів до лекцій, індивідуальних науково-дослідних проєктів), результати яких повинні становити сукупно не менше 50 балів.
Підсумковий контроль	Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошується здобувачам вищої освіти, як правило, на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті. При семестровому контролі з навчальної дисципліни у вигляді заліку до залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною, національною шкалою (“зараховано”, “незараховано”) та шкалою ECTS. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у 100-бальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістових модулів.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів Університету й визначені локальними нормативними актами, з якими можна ознайомитися за покликанням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положенням Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Здобувач має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здобувачі можуть отримати додаткові бали на підставі рішення кафедри міжнародних економічних відносин.
Неформальна освіта	Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника neformalna-osvita.pdf Можливе зарахування окремих тем через проходження відповідних курсів на різних дистанційних платформах, зокрема: Європейська зовнішня політика : просто про складне.URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/european-foreign-policy/ Аналіз публічної політики : Портал управління знаннями [Верховна Рада України]. URL: https://pdp.nacs.gov.ua/courses/analiz-publichnoi-polityky-72f22b40-3c9e-4f6c-8f47-74e390189c6e Аналіз дистанційної політики : Навчальний дистанційний курс https://e-learning.rada.gov.ua/storage/120/Програма-курсу.pdf Сила і зовнішня політика в міжнародних відносинах. URL: https://www.coursera.org/learn/power-and-foreign-policy-in-international-relations Політика та етика аналізу даних у державному секторі. URL: https://www.coursera.org/learn/politics-and-ethics-of-data-analytics-in-the-public-sector

8. Рекомендована література

Основна

1. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 246 с.
2. Галушак М. П., Галушак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник для економічних спеціальностей. Тернопіль: ФОП Паляниця, 2021. 160 с.
3. Горбатенко В.П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: навч. посіб. Київ : МАУП, 2005. 152 с.
4. Захарова І. В., Філіпова Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
Лепський М. А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник 2-е видання, доп. За загальною редакцією Лепський М. А. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2022. 440 с.
5. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах : навч. посіб. Київ : Кондор, 2024. 224 с.
6. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. Київ : Наук. світ, 2002. 201 с.
7. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. Пер. з англ. Public Policy. An introduction to the theory and practice of policy analysis / Parsons W. : наук. вид. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 550 с.

8. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Додаткова

1. Браун М. Пол. Посібник з аналізу державної політики : Пер. з англ. Київ : Основи, 2000. 243 с.

2. Дерев'янка С. М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. 144 с.

3. Економічне прогнозування: теоретичні та прикладні аспекти : підручник / І. С. Благун, В. П. Кічор, Н. Є. Селюченко ; Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; за ред. В. П. Кічора. Львів : Растр-7, 2020. 287 с.

4. Новакова О. В., Пашина Н. П. Аналіз державної політики : навч. посіб. Луганськ, 2013. 262 с.

5. Теорія і практика політичного аналізу: навч. посіб. / О. Л. Валевський, Ю .Г. Кальниш, В. А. Ребкало, Ю. П. Сурмін, С. О. Телешун. Київ : Міленіум, 2003. 227 с.

6. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. 750 с.

7. Ржевська Н.Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США : інституційний вимір : монографія. Дрогобич : Коло, 2012. 256 с.

8. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах : монографія / Брусиловська О. І., Бурдяк В. І., Зайцева М. В., Копійка В .В., Кучмій О. П. та ін. Київ : Вадекс, 2018. 541 с. Наукова серія "Трансатлантичні дослідження".

9. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : практ. посіб. для радників з держ. політики у Центральній і Східній Європі. / Пер. з англ. С. Соколик. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. Київ : "К.І.С.", 2003. 130 с.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на: <https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/1c7572e9d5fa8b841ed8>

Викладач

Сергій ДЕРЕВ'ЯНКО